

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Capitvlaria Regvm Francorvm

Additae sunt Marculfi monachi & aliorum formulae veteres, & Notae
doctissimorum virorum

Baluze, Etienne

Parisiis, 1677

LXXXIX. Praeceptum Karoli Calvi pro monasterio sanctorum Emeterij &
Genesij in dioecesi Gerundensi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-22974

numero centenario & parum vinum pro calicibus epotandis usque ad satietatem? Quamobrem vita potcorum in leguminibus & horto ut sufficiens tibi esses voluisti? Vbi erunt deliciae carniarum quas dimisisti, suavitatis potionum, delectatio canum accipitrumque, tactus voluptuosus mulierum? Cum ergo animum adolescentis contra hæc fortiter resistere vidisset & responsa non juvenilis sed robore senilis cerneret, addebat multo sceleratiora, ita ut etiam lenones immitteret qui eum provocarent; necnon etiam concitavit ceteros avunculos, scilicet Lethardum, Vvanilonem, & multos alios parentes, qui & dicebant ei: Cur nos degenerare voluisti? Opus progeniei nostræ cum pauperibus & mendicis non fuit. Nobis floruit mundus, copia auri & argenti lapidumque apud nos fuit. Nobis arma fulgida replenduerunt, equi auratis oris & torto collo ariserunt. Et tu omnia ista sprevisisti? Hæc dicebant scelestes, qui eum ad meliora excitare debuerant, qui magis pompaticè viuentes demergi letheas in undas volunt quam cum liberatis fonte salutari abni & piissimo liberatori effectu decantari post veniarum laborem, dicendo: Transivimus per ignem & aquam, & eduxisti nos in refrigerium. Sed animus juvenis invictus permansit, cupiens observare quod cæperat, ita ut per quinque annos eum revocare non possent, ordines suos & affectus regulares in monasterio cum ceteris custodiens. Porro inter hæc, cum omnem bacchationem super jamdictum magistrum exagitant, culpando illum, & requiringo discipulum, festinus magister reddere commendatum non neglexit, qui recipientes nepotem, retinuerunt apud se semper figuram monachi habentem. Post retentionem verò octo dierum & amplius, rursus valde obsecrantes remisit eum in monasterium, deprecante discipulo, & illis consentientibus. Cum autem tempus accipiendi primos gradus ecclesiasticos pertransiret, audita circumventionem avunculorum venerabilis Episcopus misit ad prædictum sacerdotem, ut quod prius concesserat, sicut diximus, & postea à consensu longius se retraxerat, jam tunc assentaretur, ut gradus ecclesiasticos sub ipso habitu monachus susciperet. Ergo diu dissimulante illo, novissimè mandavit Domino Episcopo ut faceret quod ratio & auctoritas commendabat. Quod & factum est; accepitque benedictiones quinque graduum, degens & perseverans voluntariè in sanctam conversationem. Igitur expletis postea annis duobus, supervenit repentina dies adimprovisus finis vite vsronis. Cumque ad exitum urgeretur, vocavit prædictum monachum nepotem suum. Ipso verò adstante coram eo, ammonere curavit de gloria mundi quam relinquebat, non dimittere intentionem quam semper habuerat ut ad canonicam vitam reverteretur, dato consilio, & rebus maximè omnibus quæ habere potuerat, ut ejus mentem ad cupiditiam & inanem gloriam excitaret, atque ita obiit, implevitque mortuus quod expleri nequiverat vivus. Ex illa ergo die à pristina voluntate Subdiaconus cæpit esse alienus, junctus conversatione & animo avunculis suis, Lethardo scilicet & Amarrico, quorum consilio & ingenio totus fectur in præceps; fiuntque ipsi sacerdotes contra legem, arripiendo ministerium

Episcopi. Nam incluserunt eum in quodam cenaculo, ubi sine judicio venerabilis Episcopi & sacerdotum exuendo illum vestem monasticam, induerunt albis, atque ita ad secularem conversationem reverius est, omnemque delictum super magistrum & Dominum Episcopum congesserunt pro benefactis, ipsos enim vana versutio contembris oculis graviter ad ruinam laquei subduxit, qui per septem annos hanc violentiam timerunt facere, ut multo damnabilior fieret longius ventilata & patrata, etiamsi malum esset. Quia quanto plus aliquid bonum perduraverit, tanto, si ceciderit, profundius ruit. Similiter & malum quanto amplius succreverit, tanto graviori pœnæ subiacet, quos talia sectantes, neglecto fructu pœnitentiæ, inanes socius habere cupiunt atque avernus suscipere desiderat.

Hujus rei testis est omnis ordo ipsius Ecclesiæ, qui unusquisque secundum suum ministerium probare potest ita factum esse.

LXXXIX.

Præceptum Karoli Calvi pro monasterio sanctorum Emeterij & Genesij in diocesi Gerundensi.

IN nomine sanctæ & individue Trinitatis, Karolus gratia Dei Rex. Si erga loca divinis cultibus mancipata propter amorem Dei eorumque in eisdem locis sibi famulantibus beneficia opportuna largimur, præmium apud Dominum æternæ remunerationis rependi non diffidimus. Idcirco notum sit omnibus sanctæ Dei Ecclesiæ fidelibus & nostris præsentibus atque futuris quia quidam religiosus vir Theodosius Abba monasterij quod est situm in pago Gerundense, constructum scilicet ad honorem sancti Emeterij sanctique Genesij, ad nostram accedens serenitatem, obtulit præcellentiæ nostræ quandam Marchionis eum & monachos suos prædictumque monasterium cum omnibus rebus sibi pertinentibus sub suæ immunitatis tuitione defensionisque munimine clementer susceperit. Petiit itaque reverentiam nostram idem Theodosius Abba ut eandem Domini & genitoris nostri renovantes præceptionem, eum monachisque suos, unà cum præscripto monasterio & cellis sibi pertinentibus aliisque omnibus rebus, similiter sub nostræ immunitatis defensione recipere plenissimè dignemur, cujus inquam petitionibus libenter acquievimus, & ita illi concessisse notum esse omnibus volumus. Quapropter eundem Abbatem cum monachis suis, id est, monasterium cum omnibus rebus sibi pertinentibus ac cellis sibi subjectis, quarum altera dicitur domus sanctæ Mariæ sita secus fluvium Amera, altera verò domus scilicet super fluvium Sterriam, necnon etiam cellulas duas in pago Imporitanense sitas, ex quibus una appellatur Columbarium sita super fluvium Taceram, altera quippe dicitur Carceris sita juxta maris magnitudinem.

An. 861.
Ex archivo S. Martini de Amera in diocesi Gerundensi.

tora, atque Ecclesiam in honore sanctæ Mariæ semper virginis & sancti Matthæi & sancti Iohannis constructam in pago Gerundense, sitam in loco qui dicitur Vallis Anglensis, ipsas Salas, seu ejus Palaciolum quod vocatur Merlac, cum omnibus appendiciis suis, necnon & in alio loco qui vocatur Aulor, & ex ipsa silva quantum in eorum usus extirpare commodum duxerint, cum omnium earum integritate sub nostro murdeburdo, sicut dictum est, atque defensione integerrimè contra omnium inquietudines hominum constituentes, præcipimus atque jubemus ut nullus iudex publicus vel quislibet ex judiciaria potestate in Ecclesiis aut loca vel agros seu reliquas possessiones sæpediti monasterij & cellularum sibi subiectarum ad causas iudicario more audiendas, vel fræda exigenda, vel paratas faciendas, aut illas redditionibus, aut hæresibus tollendos, vel illorum homines distringendos, aut illicitas occasiones requirendas, ingredi valeat; sed neque viaticum, neque portaticum, neque salvaticum, neque pascatium, neque teloneum, aut ullum illicitum debitum, nec ea quæ supra memorata erant, exigere præsumat. Sed cum cellis supra memoratis, villanibus, aliisque omnibus rebus prænominate monasterio pertinentibus, in quibuscumque consistant locis sive pagis, necnon & cum omnibus possessionibus quæ iustè rationabiliterque perenni tempore possidere dinoscuntur, simul cum his quæ divina pietas eidem sacratissimo loco per quoscunque fideles augere voluerit, liceat memorato Abbati suisque successoribus & monachis in sæpedito loco degentibus quietè vivere & possidere eisdem cum omni securitate sine cuiuspiam contradictione & minoratione tenere & possidere, eorumque pro utilitatibus rationabiliter cambiari vel vendere, & pro nobis, conjugè, prolèque nostra, seu stabilitate totius regni nostri unà cum monachis ibidem Domino militantibus divinam misericordiam jógiter exorare. Et quancumque divina vocatione memoratus Abba aut successoribus sui ab hac luce migraverint, quandiu inter se tales invenire poterint qui eos secundum regulam sancti Benedicti regere & gubernare valeant, licentiam habeant ex semetipsis Abbates eligere, qui eis, ut prædiximus, merito vitæ & sanctitatis præesse & prodesse possint. Et ut hæc nostræ confirmationis auctoritas perpetuam obtineat firmitatem, manu propria subter eam firmavimus, & anuli nostri impressione signati iussimus.

Signum Karoli gloriosissimi Regis.

* Gauzlenus Notarius ad vicem Ludovici recognovit.

Data xiiii. Kal. Decembris Indictione viii. anno xxi. regnante Karolo gloriosissimo Rege. Actum in Pontione palatio regio in Dei nomine feliciter. Amen.

X C.

Item aliud pro Ecclesia Vrgellensi.

An. 861.
Ex archivo
Ecclesie
Vrgellensis.

IN nomine sanctæ & individue Trinitatis. Karolus gratia Dei Rex. Quicquid pro utilitate & necessitate factorum locorum efficere contendi-

mus, profuturum nobis & ad præsentem vitam feliciter transigendam & ad æternam beatitudinem facilis obtinendam omnino confidimus. Ideoque notum sit omnibus sanctæ Dei Ecclesie fidei & nostris præsentibus atque futuris quia venerabilis vir Guiladus Vrgellensis Ecclesie Episcopus ad nostram accedens reverenter sublimitatem innouit de quibusdam rebus à gloriosis Imperatoribus Karolo avo nostro & Ludovico genitore nostro eidem Ecclesie suæ per præcepta imprædicanda concessis, id est, condaminam unam quæ est prope hortum sanctæ Mariæ, & Ecclesiam sancti Iacobi, cum suis hortibus & calalibus. Præterea petit ut eidem sanctæ sedi redderemus contiguum aliam condaminam & hortum præfata condaminæ ad hærentem. Adidit etiam de decimis Andorrensis pagi ferri & picis, quæ Ecclesie suæ debentur. Simul etiam dixit nobis de quibusdam pagellis qui suæ sunt parrochie, ut progenitoribus nostris Imperatoribus per præceptum nostrum eidem sanctæ sedi beate Mariæ nomini dicarè secundum antiquam consuetudinem subiectas esse confirmaremus. Cuius venerandi Pontificis supplicem rogationem clementer audientes, præceptum hoc altitudinis nostræ fieri iussimus, per quod prænominate res præscriptæ sanctæ sedi iuri subiungimus & dominio Præfulis ejus Guiladi ac successorum ejus perpetuo mancipamus, videlicet ut ecclesiastica & canonica auctoritate ad utilitatem & necessitatem sæpeditæ sanctæ sedi & servorum Christi in ea degentium ordinent atque disponant sine cuiuspiam inquietudine aut contradictione. Cerdanensis verò pagus, Libienis, & Bergitanensis, Palariensis quoque, atque Ripacurcensis, Gestabienis, atque Cardocensis, Anabienis, ac Tirbienis, & locus sanctæ Deodate, cum finibus suis, sicut in memoratis imperialibus præceptis notum est scriptum fuisse, semper subiaceant plenèque dictæ sanctæ sedi Vrgellensis Ecclesie, neque sit eis licitum ad alias vicinas Ecclesias migrare. Præterea concedimus eidem sanctæ sedi ut sicut alie Ecclesie Septimanie, ita quoque eadem & rectores ejus semper habeant tertiam partem telonei de omnibus illius parrochie mercatis. Similiter etiam concedimus eidem Ecclesie, ob remedium animæ nostræ, tertiam partem telonei omnium negotiatorum per eandem parrochiam transeuntium atque mercantium. Nullique sit licitum contra hac auctoritatis nostræ præceptionem molestiam de his de quibus dicitur rebus & teloneis inferre super iis dicto Pontifici ac successoribus ejus sive ministris crebrò dictæ Ecclesie Vrgellensis ad hoc exequendum constitutis præsentibus temporibus & futuris. Ut autem hoc nostræ auctoritatis scriptum pleniorè in Dei nomine obtineat firmitatem, manu propria subter firmavimus, & anuli nostri impressione signati iussimus.

Signum Karoli gloriosissimi Regis.

Gauzlenus Notarius ad vicem Ludovici recognovit & subscripsit.

Data xiiii. Kal. Decembris, Indictione nona, anno xxi. regnante Karolo gloriosissimo Rege. Acta * Panagone palatio regio in Dei nomine feliciter. Amen.

A A a a i j